

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako : : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Narocnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K. List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila : : sprejema tiskarna J. Krajec nasl. :

Moderni goljufi — podpirajte nas z inserati!

Okoli Božiča so razven „Dol. Novic“ prinesli razni drugi časniki inserat sledeče vsebine:

Lahka dobra zimska služba za mladino, za na dom ter osebe obojnega spola že od 14 let naprej si lahko zaslužijo pod jamstvom 20—30 vin. na uro. Delo je lahko in brez posebnega znanja. — Kdor želi imeti pojasnila, poduk in vzorec od dela, naj pošlje 60 vin. v znakah, kateri znesek zadostuje tudi za nadaljno pripravo tega dela.

114 Jakob Pučko, Hodoše-Ptuj.

Inserat sam na sebi torej ni ravno tak, da bi že moralo upravnistvo oz. sploh čitatelj na prvi pogled v njem zaslediti goljufijo. Tako se je tudi zgodilo, da so upravništva raznih listov, kakor tudi marskateri čitatelji sami šli na lim.

Dne 26. jan. t. l. pa beremo v listu „Grazer Volksblatt“ sledeči zanimiv dopis, ki se nanaša na gorenji inserat: Ptuj. (Aretacija goljufa). 37letni mizar Jakob Pučko iz Hodoš je bil dne 21. jan. aretiran in okrajn. sodišču izročen. Pučko, ki nima razven par kosov orodja ničesar, je v zadnjih štirih letih ponovno objavil v raznih listih inserat, kakor so ga prinesle tudi „Dol. Novice“. Pučko je dobil na ta inserat na dan povprečno po 20 pisem, kojim je bilo priloženih po 60 vinarjev in je tako nabral vsak dan po 12 K, ne da bi večinoma na pisma kaj odgovarjal, še manj pa kako ponujeno službo oskrbel.

Kdo bi si torej mislil, kako brihtni so že celo navadni mizarji, kaj še-le mestni ali celo velikomestni goljufi, ki obetajo ljudem za par kron kdo ve koliko blaga, ali razna posojila i. t. d. Ko pa od ubozega siromaka zgoljufa par kron za navidezno informacijo, ni ne blaga ne denarja.

Posebno veliko goljufivih inseratov prinašajo veliki nemški listi; mislimo tu pred vsem inserate, ki so že na prvi pogled goljufivi. Kljub temu pa cenzura, ki je sicer drugače večkrat zelo škropulозна, take inserate pusti objavljati.

Za naše ljudi pa seveda velja svarilo, kojega so že naši listi dostikrat ponavljali. Upravnistvo ne pozna ljudi, ki hočejo inserirati in lahko pri najboljši volji, ako ni goljufija očitvidna nasedejo, kakor vsak drugi; zato naj čitatelji zelo previdno berejo inserate sploh, desetkrat previdno pa že celo inserate raznih tujcev.

Podpirajmo pa pred vsem domače firme in ne nosimo denarja tujim judovskim trgovcem. Domači trgovci pa naj tudi podpirajo slovenske liste z inserati, tako bodo podprli odjemalce, sebe in slovenske liste, izpodrinili pa tuje ničvredne firme. Ako judje inserirajo po vseh mogočih listih za ničvredno blago, naj tembolj inserirajo domači trgovci za svoje blago. Listi sami bodo pa z veliko večjim veseljem sprejemali inserate domačih trgovcev, nego inserate tujih trgovcev, in naj si bodo ti na prvi pogled dvomljive vrednosti ali ne.

Gotovo vsakdo pričakuje od poštenega lista tudi poštene inserate. Upravnistvo vsacega poštenega lista gotovo tudi pazi

na objavljene inserate — in inserate, ki so na prvi pogled dvomljive vrednosti, vrže v koš. Pogosto pa dobi v roke inserate tujih firm, kojih na prvi pogled ne more spoznati za goljufive.

Brez obotavljanja bi pa tudi inserate navedene vsebine najraje nadomestilo z inserati domačih, zanesljivih in poštenih firm. Žalibog pa naše firme veliko premalo cenijo inseriranje v poštem, domačem listu in raje prepuščajo uspešno reklamo tujcem.

Brez inseratov pa list pri moderni draginji ne more shajati. Pozivamo torej slovenske firme, naj podpirajo tudi same s svojimi inserati slovensko časopisje, in naše časopisje bo z največjim veseljem odklonilo že naprej inserate za vsako tujo firmo.

Tudi „Dol. Novice“ so ob početku leta upravičeno računile na inserate domačih tvrdk. Proti pričakovanju pa so domače tvrdke bore malo inserirale! In vendar je to pogoj za naš za Dolenjsko tako važen list. Pozivamo torej pred vsem dolenjske tvrdke, podpirajte z inserati „Dolenjske Novice“!

Hrabri naši domobranci.

Gospod Leopold Turšič, vojni kurat 26. dom. pešpolka piše dne 5. t. m. svojemu prijatelju v novomeški okolici sledeče:

Včerajšnji dan je bil sicer grozen, a dan junaštva ravno za naše fante. Imeli so varovati važno križišče cest, ki gredo na vse štiri strani. Junaško zares, kakor že dolgo ne, so se obnesli. Rus je prodiral z veliko premočjo. Za vsako ceno je hotel zavzeti naše pozicije, ki so bile izvrstne. Pa silno se je zmotil. Naj Ti malo opišem! Karpati so po robih povsod zasedeni. Noben kotiček ne sme biti prazen. Tudi našim alpincem je bil tu odkazan bojni prostor. Kaj naredé naši fantje po višjem navodilu? Kar v fronto skrijejo dva topova. Redno stojé topovi par kilometrov zadaj za fronto. Ko se je sovražnik približal na 600 korakov so začele vanj frčati karteče. Topovoma so se pridružile strojne puške z vso svojo silo. Pustile so sovražnika do 30 korakov razdalje, potem pa grozovit ogenj, ki si ga ne moreš predstavljati. Vmes metalci luči... Danes je vsa dolina ob križišču posuta z mrtvimi trupli. Ogleдал sem si bojišče in videl nekaj strašnega. Vsa trupla zmrzla, z najhujšimi ranami, silno razmesarjena. ...

Sovražnik po navadi pobere svoje ranjence. Sinoči jih ni mogel; kaj še le mrtve! Ves dan danes so prihajali ranjeni Rusi na naše obvezovališče. Vjetnikov in „prostovoljcev“ — veš, Rus res ni junak — na stotine! Dela smo imeli včeraj in danes prav zadosti, a po večini z Rusi, ker naši so imeli malenkostne izgube. Oh, kaj moraš ob takih trenutkih vse videti! Nisem mislil, da sem tako trden za take stvari.

Mimogrede naj Ti omenim, da provijantni častniki s svojim moštvom za nas prav dobro skrbé! Priznati moram: vse se stori, da je armada sita in zadovoljna. Seveda se večkrat primeri, da ni vse v redu na dolgotrajnih marših, ko se premikamo z doline v dolino. Toda kdo naj temu zameri? Še v miru nimaš vsega, kar bi rad imel. Rečem ti, da še nikdar

nisem bil s tobakom in z drugimi malenkostmi tako založen, kakor zadnji mesec. Zna Bog, kako bo v prihodnje. ...

Naš cesar našim otrokom.

„Ako tudi že na robu groba, se obračam v tako važni uri na vas, ljubi otročiči, in to iz več vzrokov: Vi ste bili vedno moje veselje in uteha, da, v težkih dneh mojega dolgega življenja edina uteha in radost svojega cesarja. Vi ste to, otročiči, ki ste najbližji srcu svojega cesarja, vi, cvet moje države, kras mojih narodov, blagoslov na njih bodočnost! Toda ne samo svojemu cesarju ste najbližnji — še Nekomu, pred katerim so tudi najmočnejši tega sveta slabotna stvar — namreč Bogu, našemu Gospodu! V vaših očeh se žari svetloba porajajočega se jutra, okoli vas je še raj in nebesa! Bog je vsegamogočen: v Njegovih rokah je usoda vseh narodov; pred njegovo voljo se klanja vse, po njej se ravna zvezde na nebu in ljudje na zemlji. Da bi ta vsemogočna roka božja varovala in ohranila našo državo, da bi ji dala zmago nad številnimi sovražniki ter ji dodelila, da bi postala zmagovita k časti božji in Njega slavi, to je edina moja želja po vseh skrbeh, katerih je bilo moje življenje tako bogato. To je bila moja želja, ko sem še tako mlad in poln nad nastopil prestol svojih prejasnih prednikov. Toda to bo tudi želja, katera zamre na mogoče kmalu umirajočih mojih ustnih kot posledna beseda ljubezni in skrbi za moje zemlje, za moje narode. Bog vse vodi — in tako, kakor Sam hoče, mi ljudje ne zmoredno ničesar brez Njega in proti Njemu. A ker stojite vi, mili otročiči, Bogu najbližje, vas prosim vaš cesar: molite, da bi nam dal Bog svoj blagoslov in naklonil usmiljenje naši stvari. Bog usliši molitev nedolžnosti, ker jo ljubi, v njej vidi svojo podobo. Radi tega molite neutrudljivo s sklenjenimi ročicami, vi mali in najmanjši! Molijo-li otroci cele države za svojo domovino, pa vem, da stoji naša zvezda ugodno. Pa bodete tudi deležni zmagovitih in častnih dni svoje domovine! Vi ste sprosil blagoslov na naše zastave, na naše vojaštvo. Mili otročiči, ne pozabite na državo, kateri pripadate tukaj na zemlji, in na svojega starega cesarja!“
Franc Jožef, I. r.

Dopisi.

Iz Adlešič, 12. febr. Izmed vseh naših ranjencev je bil dozda, kolikor je znano do danes, samo eden težko ranjen v vojski, in sicer Ivan Adlešič, fant iz Adlešič h. št. 18., star 23 let, ki je služil še-le prvo leto vojake in sicer pri 17. pešpolku. Bil je ranjen isti dan, kakor † Miha Rožman, o katerem sem sporočil v zadnjem dopisu, in sicer tudi na Malo mašo 8. sept., najbrž tudi pri Grodeku. Ranjen je bil v levo nogo nad kolenom, kjer mu je bila kost strta. Leži še danes v Rudolfovi bolnišnici na Dunaju. Na nogo se še zdaj ne more opreti. — 4. oktobra prišel je domu na dopust za 3 tedne Miko Grabrijan, posestnik iz Sel h. št. 3., star 28 let, rezervist pri 17. pešpolku. Bil je v ognju prvič 26. avgusta na nekem kraju za Lvovom. Drugič pa je bil 10. sept. pri Grodeku, kjer je bil ranjen od šrapnela. Dobil je v ramo desne roké 3 kroglice. Šel je nato sam

do obvezovališča, četudi težko, kako pol-drugo uro daleč. Nato se je odpeljal v Losancz, potem pa še v neko drugo bolnico na Ogrskem, kjer je ostal 14 dni in kjer so ranjencem, kakor se hvali, Madjari prav dobro stregli. Potem se je odpeljal skozi Budapešto v Ljubljano in domu. — 17. okt. pa je prišel na dopust do 4. nov. rezervist Miko Kralj, posestnik in obč. svetovalec iz Fučkovec h. št. 12., star 33 let, ki služi pri 7. lov. bat. V ognju je bil 26., 27. in 28. avg. pri Krasniku. Tu ga je lahko ranila kroglica iz puške na levi roki, na levem licu in na peti desne noge. Kroglice so ga pa samo malo oplazile. Hujše pa je bil ranjen na Malo mašo 8. sept. pri Meierhofu, naprej od Grodeka, in sicer v bok desne noge. Dobil je od puške takoimenovani „Streifschuß“. Precej drugi dan potem se je odpeljal v Solnograd, kamor je dospel 13. sept., in je bil tu v bolnišnici v „Andräs Schule“ med samimi Čehi-ranjenci. Tudi tu so ranjencem prav dobro stregli. Prehladil se je tudi hudo v noge, ker je moral ležati večinoma na mokri zemlji, posebno pa še, ker so morali iti vojaki 26. avg. čez neki potok, kjer so gazili mrzlo vodo do pasa. — 29. okt. pa je prišel domu na 6 tednov dopusta Ivan Željko, posestnik iz Tribuč h. št. 49., star 30 let, rezervist pri 17. polku. Bil je dvakrat v ognju in tudi na Malo mašo pri Grodeku ranjen. Puškina kroglica mu je prestrelila najprvo dlan leve roke, potem pa ga je zadela v desno stran prs. Teh dveh ran ni posebno čutil, le zapeklo ga je. Nato pa ga je zadela druga kroglica v desno nogo zdolaj, nakar se je zgrudil. Odnegli so ga v bolnico v Grodeku, odkoder se je odpeljal v Kološvar na Ogrskem, kjer je bil do 26. okt. — O drugih ranjencih pa zopet prihodnjič.

Iz Stopič. Stariljudje. Pred novim letom smo zakopali Muhič-ovo mater iz Črmošnjic; manjkalo ji je samo 4 mesece do 93 leta. Na pepelnico smo pa položili k večnemu počitku starega „Drab-a“ iz Pušč; spolnil je 90 let. Sedaj pa v župniji prvačita v starosti dva samca, en fant in ena dekle, oba na Gorenji težki vodi, oba v 89 letu; to sta: Adamacev „stric“ in „teta“ Francelj-Prijateljva.

Št. Peter. V nedeljo dne 21. t. m. bo občni zbor tukajšnjega izobraževalnega društva. Občni zbor bo združen s predavanjem. Govoril bo gospod nadučitelj o življenju na bojnem polju. Predavanje bo gotovo zanimivo, saj je predavatelj prebil več mesecev na severnem bojišču. — V nedeljo 28. t. m. se vrši občni zbor hranilnice in posojilnice v župnišču.

Vse člane vabimo vljudno.

Iz Radovice. Padel je na severnem bojišču 24letni Jožef Rajk, 7. lov. bat., doma iz Bojanjevasi št. 59. Bil je zelo priden in nadarjen mladenič, izučen mizarstva.

Japonska in Kitajska.

Japonska je stavila Kitajski take zahteve, da ne pomenjajo nič manj kakor konec kitajske neodvisnosti. Japonci so si zbrali ugoden trenutek. Evropa je vsa v vojski in tako ima Japonska prosto roko. Celo francoski, angleški in ruski listi izražajo bojazen, da bo ta japonska zahteva lahko povzročila konflikte med sedanjimi zavezniki in spravila Zedinjene

države ameriške na stran Nemčije. Kitajska vlada je sporočila kitajskemu poslaniku, da brez dovolitve parlamenta ne more sklepati o zadnji japonski noti. Japonskega predloga, da bi japonski instruktorji reorganizirali kitajsko armado in mornarico, kitajska vlada ne more sprejeti, ker je protiustaven. V mnogih kitajskih mestih nabijajo proklamacije in pozivajo vse Kitajce, da rešijo domovino. Rusijo imenujejo prijatelja Japonske. 18 generalnih guvernerjev in generalov je brzojavno naprosilo predsednika Juansikaja, naj odkloni japonske zahteve. Sporočili so mu, da so kitajske čete pripravljene se boriti za neodvisnost Kitajske.

Kitajsko-japonska posvetovanja glede na japonske zahteve so baje prekinili.

V cesarice Elizabete javni bolnišnici v Novem mestu

se je v letu 1914 oskrbovalo 819 oseb, in sicer 80 dečkov in 739 žensk. Od leta 1913 je ostalo v oskrbi 40 oseb, v letu 1914 je bilo vsprejetih 779, skupaj 819.

Od teh je zapustilo zavod:

ozdravljenih	419 žensk	51 dečkov
izboljšanih	259 "	24 "
neozdravljenih	22 "	3 "
umrlo	24 "	1 "

skupaj 724 žensk 79 dečkov

803

Za leto 1915 jih je ostalo 16 v oskrbi, in sicer 15 žensk in 1 deček. Oskrbovalnih dni je bilo 16.102.

Vojakov je bilo v letu 1914 vsprejetih 294.

Od teh je zapustilo zavod:

ozdravljenih	113
za orožje nesposobnih, za katere se je predlagala superabitr.	68
takih, za katere se je predlagal bolniški dopust	7
v druge bolnišnice premeščenih	8

skupaj . . . 196

Za leto 1915 jih je ostalo 98 v oskrbi; oskrbnih dni se je nabralo 7913.

Od novega leta dalje so za ranjence darovali:

Gpdč. Frida Vaupotičeva 8 knjig; g. Rudolf gf. Margheri 5 kg surovega masla, 3 kozarce medu, sodček vina; g. prof. Sever 2 litra kompota; kmet. šola na Grmu več zabojev suhih češpelj in več loncev povidla; g. pl. Langer v Bršljino 2 spod. hlače, 2 srajci, 2 para nogavic; g. dr. Schegulova 5 škatelj cigaret; g. Filip Ogrič tabatijero s cigaretami; g. Ivan Vintar v Straži 100 K; g. Matilda Gebauer v Šmihelu 4 kg medu; g. Santa Germ v Bajnofu 6 kozarcev kompota; g. Murn Marija v Vel. Orehku suhih češpelj, 1 stekl. vina; g. Alojzij Ipavic več knjig in časopisov; glavna trafika cigarete, tobak; vajenec g. brivca Buka hodi vsak teden vojake zastonj briti; g. Appetova v Kandiji, gdč. pl. Pöllove, g. Drgančeva v Kandiji, gdč. Gabrijele Smolikova 240 predpustnih krofov; g. Urban Horvat 200 pism. ovitkov.

Vsem darovalcem najlepša hvala!

Vojska z Rusi.

Naše čete vkorakale v Suczawo. — Ruski generalni štab že zapustil Bukovino.

„Pester Lloyd“ poroča 10. februarja iz Burdujenija: Včeraj dopoldne ob 11. uri so naše čete vkorakale v Suczawo med nepopisnim veseljem prebivalstva, ki se je po cestah objemalo in poljubljevalo. Rusi so se popolnoma umaknili proti Črnovicam in so pustili v Radaveu 200 mohamedanskih vojakov. Iz Črnovic poročajo, da je ruski generalni štab preložen v rusko Nowosielico.

Rusko prebiranje v Galiciji. Več poljskih listov poroča, da nabirajo Rusi med prebivalstvom osvojenih krajev rekrute. Prebiranje se je vršilo že v decembru. Že prej so prebirali v okrajih Stanislava,

Kolomeje in Nadworne. Po nekem poročilu iz Drobobicza so uvrstili v rusko armado vse delavce, ki so delali v petrolejskih čistilnicah.

Rusi zapustili Črnovice in Kolomejo.

Po poročilih raznih listov so avstrijske čete pričele novo ofenzivo na črti Bijnica-Kolomeja, vsled česar so Rusi že zapustili Črnovice in Kolomejo. Vrednostne papirje in akcije črnoviške podružnice ruske državne banke so v oklopnih vlakih prepeljali v Kijev. Tudi ruski vladni uradniki in njih družine so že zapustili Črnovice.

V sredo, dne 10. februarja, je bila ruska posadka alarmirana. Takoj se je čulo v vseh mestnih delih pokanje pušk, kar je očitno služilo kot signal za vojake. Ponoči je pričel zvoniti alarmni zvonec in nekaj minut nato se je pričelo silno drvenje po cestah. Najprej so spravili ranjence iz bolnišnic, nato je odkorakal večji infanterijski oddelek, ki je odšel proti Suczki.

Ogromne ruske izgube pri Dukli.

Dunaj, 11. febr. Vojni poročevalci brzojavljajo: Ruska ofenziva v prelazu Dukle je s težkimi izgubami zlomljena. Rusi so pri Felsövizhōzu izgubili več tisoč mrtvih, ranjenih in vjetnikov. Pri odbitem napadu na Lipno dne 28. januarja so pustili 1500 mrtvih in ranjenih ter 1600 vjetnikov, med njimi dva podpolkovnika. Pri odbitem naskoku na višino Kartelik 3. in 4. t. m. so imeli Rusi 1500 mrtvih in ranjenih. Naše čete so pri tem vjele 1009 Rusov. Vsled tega je ruska črta potisnjena do gališke meje, samo pri duklanskem prelazu sega še nekoliko na ogrsko stran.

Boji na 500 km dolgi fronti. Vojni dopisnik „N. W. Tagblatt“ poroča: Naša ofenziva v Karpatih in Bukovini napreduje. Naše armade, deloma pomešane z nemškimi četami, se uspešno bojujejo na 500 km dolgi fronti.

Naše čete dosegle črto Seret. Uradno se poroča 12. februarja: Položaj na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji je neizpremenjen.

Boji na karpatski fronti povsod še trajajo. Napadi zaveznikov kljub ljutemu sovražnemu odporu in uporabi ruskih ojačenj, ki se zbirajo od vseh strani, korak za korakom pridobivajo na prostoru.

Operacije v Bukovini ugodno napredujejo. Med vsakdanjimi boji osvajajo naše kolone, ki prodirajo skozi gorske doline, domača tla.

Dosegli smo črto Seret.

Naše čete zasedle mesto in dolino Seret. „Az Est“ poroča 12. februarja iz Bistrice: Naše zmagovite čete so danes osvojile mesto Seret in celo dolino reke Seret. Pri prodiranju naših čet smo vzeli zelo veliko sovražnikov, katerega števila pa še ne moremo točno naznaniti, ker še ni štetje pri poedinih četah končano. Po poročilih smo vjeli več tisoč sovražnikov.

Velik uspeh na vzhodno pruski meji. Nemci vjeli 26.000 Rusov. Veliki glavni stan poroča 12. febr. Tamošnje operacije so prisilile Ruse, da so hitro zapustili svoje postojanke vzhodno od Mazurskih jezer. Na posameznih točkah boji še trajajo. Dosedaj smo vjeli okoli 26.000 Rusov, več kot 20 topov in 30 strojnih pušk pa zaplenili. Množica zaplenjenega vojnega materijala se še ne da niti približno pregledati.

Na Poljskem desno od Visle so nemške čete nadaljevale ofenzivo, o kateri smo včeraj poročali, zasedli mesto Sierpe in zopet ujele nekaj sto Rusov.

Zmagovito prodiranje avstrijskih čet čez Karpate in v Bukovini. Uradno se poroča 13. februarja: Na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji ni nobenih dogodkov.

Položaj v karpatski fronti je v zahodnem in srednjem oddelku v splošnem neizpremenjen. Močni ruski protinapadi ob prelazu Dukla so postali redkejši. V vzhodnem delu smo dosegli uspehe.

Istočasno z uspešnim prodiranjem v Bukovini so naše čete, potem ko so vrgle

sovražnika nazaj, prekoračile prelaz Jablonico pri Kōrōsmezō in prehode na obeh straneh te ceste.

Med tem ko so v Bukovini prodirajoče kolone med številnimi boji dosegle črto reke Seret, so si izvojevale naše sile, ki prodirajo v gornjem ozemlju reke Prut in dosegle Wižnico, Kutu, Kosow, Delatyn in Pasječno, kjer se Rusi sedaj še na različnih točkah upirajo. Skupno število v zadnjem času vsak dan ujetih Rusov, se je število ruskih vojni ujetnikov zvišalo za 29.000.

Borenje pred Varšavo. Kodanjski listi poročajo 13. februarja iz Petrograda, da se boj nad in pod Varšavo nadaljuje. Boré se že več tednov, a bitka še ni odločena. Severno od Varšave so Nemci prodrli in so potisnili Ruse nazaj. Ujetih je veliko Rusov. Zahodno od Varšave se še vedno ni nič bistvenega zgodilo.

Kovno in Vilna v obrambi. Preko Kodanja se poroča 13. februarja iz Petrograda: Kovno in Vilno so priredili Rusi za obrambo in odstranili eno tretjino civilnega prebivalstva. Sodi se da se umaknejo Rusi v navedena kraja.

Pred padcem Varšave. „Tems“ že sedaj pripravlja francosko občinstvo na izpraznitev Varšave, ko piše: „Zasedenje kakega mesta v vojski, ki divja po celi Evropi, je le malega pomena. Najbrže nameravajo Nemci rusko armado, ki brani Varšavo, utruditi in potem velik del svojih čet poslati v Karpate.“

Napredovanje Nemcev na vzhodno-pruski meji. Berlin, 13. februarja. (Kor. urad.) Operacije ob vzhodnopruski meji in onstran meje povsod srečno napredujejo. Kjer se je poizkušal sovražnik braniti, je bil odpor hitro zlomljen. Na Poljskem, južno od Visle, so prekoračile naše napadajoče čete spodnjo Skrwo in prodirajo proti Razionzu.

Nemški cesar v Čenstohovu. Nemški cesar Viljem je obiskal svetovnoznan samostan v Čenstohovu. Cesar se je več kot eno uro mudil v samostanu in si posebno ogledal slavno zakladnico in knjižnico. Pri slovesu je cesar daroval v pušico več tisoč mark.

Ruski generalni štab ujet? Posebni poročevalec „Az Esta“ piše iz Bistrice: Vhod naših čet v Radave se je izvršil tako nepričakovano hitro, da tam se nahajajoči ruski generalni štab ni mogel pravočasno ubežati in je padel s celo svojo pisarno v naše ujetništvo. Tamošnji vrhovni poveljujoči ruski general se je sam usmrtil.

Naše čete vkorakale v Tereszeny. Dunajska „Reichspost“ poroča 14. febr. iz Bistrice: Naše čete so na svojem prodiranju v Bukovino vkorakale v Tereszeny, 21 km južno od Črnovic. Ruski guverner Evreinov je s svojim štabom že zapustil Črnovice.

Rusi prepodeni iz doline Latorce. Iz Munkača poročajo 14. februarja: Naše čete so v zvezi z nemškimi četami sovražnika popolnoma pregnale iz doline Latorce. Rusko umikanje se je na posameznih točkah izpremenilo v beg in tam so Rusi popustili tudi svoje topove in strojne puške, da so mogli rešiti svoje zredčene čete. Iz Volocza došli vlaki vozijo zelo veliko ruskih ujetnikov.

Rusi razstrelili Delatyn. Naša srednja armada karpatskih sil je dosegla stik z obema krili. Bežeči Rusi so Delatyn popolnoma razstrelili.

Zmagoviti boji pri Dukli v jugovzhodni Galiciji in Bukovini. Uradno se razglša 14. februarja: Del naše bojne črte pri Dukli, proti kateremu so se izvajali silni ruski napadi, je prešel sam k napadu, vrgel sovražnika, in sicer sibirske čete, v dveh obvladujočih višin in osvojil nek kraj pri Vizkōzu. Enako uspešen je bil napad zaveznikov v srednjih gozdnih Karpatih. Tudi tu smo vzeli sovražniku neko višino, za katero se je vršilo mnogo bojov. V včerajšnjih bojih smo zopet ujeli

970 Rusov. V jugovzhodni Galiciji in v Bukovini se vrše zmagoviti boji. Sovražnika, ki se je jugozahodno od Nadworne postavil v bran, da bi kril mesto, smo vrgli nazaj, osvojili višine severno od Delatyna in pri tem ujeli mnogo Rusov.

Naše čete zasedle Nadworno. Uradno se razglša 15. februarja: Na Rusko-Poljskem in v zahodni Galiciji se ni nič zgodilo. Boji v Karpatih so tudi dalje v polnem teku. V jugovzhodni Galiciji smo včeraj zasedli Nadworno; sovražnika smo potisnili nazaj v smeri proti Stanislavu.

Zmagoviti boji v vzhodni Prusiji. — **Nemci zasedli Racionz.** Veliki glavni stan 15. februarja: Severno od Tilsita smo pregnali sovražnika iz Piktupōnena in ga potiskamo v smeri proti Tauroggenau. To in onostran meje vzhodno od jezer še trajajo zasledovalni boji. Povsod naše čete hitro napredujejo. Proti sovražnim preko Lomza prodirajočim četam so nastopili nemški oddelki pri Kolnu. Na ozemlju Visle smo pridobili dalje na prostoru. Racionz smo zasedli. V teh bojih smo zaplenili poleg številnih ujetnikov 6 topov.

Boj za Varšavo. Ruska „Nowoje Vremja“ mora priznati, da so Nemci na nekaterih točkah pred Varšavo prodrli ruske postojanke. Vsi ruski listi poudarjajo, da Nemci z vedno večjo silo pritiskajo proti Varšavi, da bi se polastili važnega rusko-poljskega mesta.

Vojni poročevalci listov poročajo, da je vsled umaknitve severne ruske armade iz vzhodne Pruske postal mogoč padeč Varšave. Ivangorod so pa Rusi izpremenili v nezavzetno trdnjavo.

V Bukovini prekoračile naše čete reko Seret. Uradno se poroča 16. febr.: Na karpatski fronti se ljuto bojujejo. Več podnevni in ponočnih ruskih napadov na postojanke zaveznikov smo odbili z velikimi izgubami za sovražnika, ki je pri tem izgubil tudi 400 ujetnikov. Akcije v Bukovini potekajo ugodno. Črto Seret smo prekoračili, Ruse smo med neprestanimi boji potisnili nazaj proti reki Prut. Južno od Kolomeje, kjer so se razvili večji boji, smo ujeli nad 500 Rusov.

Nemci zasedli Bielsk in Plock. Veliki glavni stan 16. febr.: Na Poljskem, severno od Visle, smo po kratkem boju zasedli Bielsk in Plock. Okoli 1000 ujetnikov je padlo v naše roke.

Spopadi med tatarskimi in krščanskimi četami ruske armade. Iz Bukovine poročajo 16. februarja, da je prišlo v ruski armadi med tartarskimi in krščanskimi četami do resnih spopadov.

Velikanski ruski poraz — nad 50.000 Rusov ujetih.

Uničenje desete ruske armade. Veliki glavni stan poroča 16. februarja zvečer: V devetdnevni pozimski bitki v Mazurih se ni le ruska X. armada, ki je obstojala iz najmanj 11 pehotnih in težkih konjeniških divizij, pregnala iz njenih močno utrjenih postojank vzhodno od ravnine ob Mazurskih jezerih; marveč je bila tudi vržena čez mejo in je bila končno v skoro popolnem obkoljenju uničevalno poražena. Le ostanki so morebiti mogli pobegniti v gozde vzhodno od Suwalkija in Augustowa, kjer so jim zasledovalci za petami. Krvave sovražnikove izgube so zelo močne. Število ujetnikov se še ni dognalo, a znaša že veliko nad 50.000. Zaplenjenih je več kakor 40 topov, kakor tudi 80 strojnih pušk in nepregledna množica vojnega materiala.

General feldmaršal pl. Hindenburg je vodil operacije s starim mojstrstvom; sijajno sta jih izvedla generalni polkovnik pl. Eichorn in general pehote pl. Below.

11 ruskih divizij deloma uničenih. „Lokalanzeiger“ poroča 16. februarja, da je bilo v zadnjih bojih na vzhodnopruski meji deloma popolnoma poraženih doloma pa uničenih 11 ruskih divizij.

Na južnem bojišču.

Ofenziva proti Črnigori. „Berliner Tageblatt“ poroča: Uradno črnogorsko poročilo pravi, da je avstrijska pehota pod varstvom artilerije pri Grahovem pričela z ofenzivo in da je v teku ljut boj. Avstrijske ladje obstreljujejo črnogorske postojanke na Lovčenu.

Stanje operacije proti Srbom. Atene, 10. februarja. „Frankfurter Zeitung“ se poroča: Z ozirom na poročila o pričelih bojih med Avstriji, Nemci in Srbi poizve „Hestia“ iz deloma uradnega vira, da so nameravane operacije proti Srbiji radi vremena zelo težavne, osobito, ker poplavlja o zemlje Donava, Drina in Sava, ki jih ne morejo premostiti. Poročilo o veliki bitki pri Milanovcu je neresnično že zato, ker leži Milanovac v središču Srbije. Če se misli na kraj, ki leži nasproti Oršovi, se je mogel biti le artilerijski boj, ker je radi povodnji neizvedljiva premostitev Donave. Napad na Srbijo, če se sploh misli nanj, se ne izvede še tako kmalu.

Kotor — avstrijski Gibraltar. Iz Ženeve se poroča: „Temps“ naglašja, da je zaveznikom nemogoče kaj doseči z morske strani proti Kotoru. Avstrijska mornarica zapusti tamošnje ožino, kadar hoče. Avstrijska pozicija je drugi Gibraltar, proti kateremu je nemogoče kaj storiti.

Avstrijski letalci na Srbskem. Dunaj, 16. februarja. Avstrijski letalec je metal bombe v Požarevac. 15 avstrijskih aeroplanov je poizvedovalo v notranjosti Srbije.

Ruske čete za Srbijo. Iz Braile poročajo 14. februarja, da je včeraj plulo mimo 11 ladij z ruskimi četami, ki so namenjene za Srbijo.

Turška vojska.

Proglasitev svete vojske v Perziji. Petrogradski listi poročajo iz Teherana, da je perzijska vlada pooblastila cerkvene poglavarje po provincah, naj proglase sveto vojsko.

Nemško-francosko-belgijsko bojišče.

Francoska ojačenja v Alzaciji. Francoski vjtniki izpovedujejo: Zadnje dni zbirajo Francozi v zgornji Alzaciji, osobito pri Belfortu, velika ojačenja. Pri Tannu se zopet bijejo ljuti artilerijski boji.

Zopetno bombardiranje Nieuporta. „Lokalanzeiger“ prinaša 11. februarja iz Rotterdama vesti, da so Nemci zopet začeli obstreljevati Nieuport in pričeli z novim artilerijskim sunkom proti Soissonsu. V središču bojne črte v Flandriji ter v okrajih severno od Soissons divjajo ogromni požari, povzročeni od nemških granat.

Zopetno obstreljevanje Reimsa. — „Times“ poročajo 11. februarja iz Pariza: Nemci so pričeli iznova obstreljevati Reims, ki je imel nekaj časa mir. Tudi Pont à Mousson je bil dvakrat težko obstreljavan.

Dva polka sufragetk na bojišče! Iz Londona se poroča, da je tam nabran že prvi polk sufragetk, ki pojdejo marca meseca na francosko bojišče, ne sicer na bojno črto, marveč na druge službe, kakor za dajanje signalov, k telefonu in brzojavu, kot šoferke, za spremstvo trenov in podobno. V prvi polk se je vpisalo nad štiri tisoč Londončank; v drugem, ki še ni popoln, bodo poleg Londončank gospe in gospodične iz ostalih angleških mest. Stare so te prostovoljke od 20 do 40 let, večina pa jih je 25 do 30 let starih.

Letalci na delu; boji za strelne järke. Veliki glavni stan poroča 12. februarja: Ob obrežju so se po daljšem odmoru včeraj zopet pojavile sovražne ladje. V Ostende so sovražni letalci metali bombe, ki niso napravile vojaške škode. Na ostali fronti so se vršili artilerijski boji. Posebno veliko municije je porabil sovražnik proti našim postojankam v Champagni. Izdatnega uspeha pa s tem ni nikjer dosegel. Pri Souainu je poskušala napasti pehota,

ki smo jo odbili in pri tem vjeli 120 sovražnikov. Število vjtnikov v Argonih, o katerih smo poročali včeraj, se je zvišalo za enega častnika in 119 mož. Severozahodno od Verduna smo vzeli več sovražnih strelskih jarkov. Protinapađ, katerega so Francozi izvršili z genfsko zastavo na čelu, je bil odbit z izdatnimi izgubami za sovražnika. V trdnjavo Verdun so nemški letalci vrgli okoli 100 bomb.

Nemci iztrgali Francozom več krajev. Berlin, 14. februarja. Veliki glavni stan: Severno od Pont-à-Moussona smo iztrgali Francozom vas Norroy in zahodno od tega kraja ležečo višino št. 365. Ujeli smo dva častnika in 151 mož. V Vogezih smo z naskokom zavzeli kraja Hilsen in Obersengern. Ujeli smo 135 Francozov.

Domače in tuje novice.

Odlikovanje. Ordonančni častnik, grajščak Gorjani je povišan za nadporučnika in je odlikovan z signum laudis.

Vojaške vesti. Iz Novega mesta so odrinili v aktivno vojaško službovanje gg. prof. Južnič, dr. Kelemina in Kunc.

Starši g. vikarja Jankota Lobe, so umrli tekom enega tedna. Pokopani so bili v Zagradcu; umrli so v naročju svojega sina g. novomeškega vikarja. G. vikarju naše pristrčno sožalje!

Umrli je 16. februarja po dolgi mučni boleznij v 75. letu svoje starosti, občespoštovana in po Kranjskem dobro znana ter vsled svoje ljubeznjivosti vsepovsod velečislana gospodična Ljudmila Ipavitz. Pokojnica je bila vseskozi plemenitega značaja, vzorna kristjanka in velika dobronica revežev. Znala je pa tudi svojo hudo bolezen prenašati potrpežljivo in udano v Božjo voljo. Zato smemo upati, da je prejela že rajsko plačilo. — Pogreb je bil 18. februarja zelo slovesen ob obilnem spremstvu pogrebcev visokega in nižjega stanu, kar je dokaz njene splošne priljubljenosti v vseh slojih občinstva. — Bodi nepozabni rajniki zemljica lahka! — Njenemu nečaku, g. Al. Ipavitz-u, pa naše pristrčno sožalje.

Semenj v Kandiji pri Novem mestu. Dne 18. t. m. vršil se je v Kandiji pri Novem mestu živinski semenj, ki je bil tako dobro obiskan, kakor še nikoli, odkar obstoji semenj v Kandiji. Kupcev je prišlo iz vseh krajev vse polno. Prestregali so prodajalce že na potu na semenj v Gotnivasi in na Cikavi ter kupovali živino, še predno je prišla na semenj. Cena živine je bila izredno visoka in kupčija zelo živahna. Žalibog, kakor vselej, je bilo pa pogrešati, da ravno posestniki iz domače občine niso pripeljali na semenj prašičev, dočim so jih pripeljali posestniki iz kostanjeviškega in krškega okraja. Z ozirom na visoke cene je to pač obžalovanja vredno.

Izbiranje smodk v trafikah prepovedano. Finančno ministrstvo je z odlokom z dne 30. januarja odredilo, da trafikanti, dokler se ne vrnejo normalne razmere, odjemalcem ne smejo več dovoljevati, da

bi si iz zabojčkov ali škatelj sami izbirali smodke in svalčice, marveč morajo željene izdelke kupovalcem sami vročiti. Prepovedano je, da bi odjemalci pretipavali smodke in svalčice, in kar je kdo enkrat vzel v roko, mora brezpogojno kupiti.

225 gramov na eno osebo. Nemška vlada je po svoji državni razdeljevalnici sedaj natančno določila, koliko moke in kruha sme vsak dan snesti civilni Nемеc. Za ena usta je določenih dnevno 225 gramov. Ker mora biti moki pridejano krompirjevo nadomestilo, zato znaša množina moke na teden za eno osebo eden in doberga pol kilograma, ki mora zadostovati za kuho in kruh.

Sv. Oče za tridnevno premirje veliki teden. „Unione“ poroča: Sv. Oče namerava obnoviti svoj predlog vojskujočim se državam, naj sklenejo veliki teden tridnevno premirje.

Bolgarija naroča železniške vozove v Avstriji. Železniško ministrstvo bolgarsko je imenovalo posebno odposlaništvo, ki je določeno, da naroči v Avstro-Ogrski železniške vozove za Bolgarijo. Komisija, kateri načeljuje inženjer Maričev, bo v kratkem odpotovala v Avstrijo.

Nameravani atentati v Srbiji. Sofija, 11. februarja. V Srbiji so zaprli deset opozicionalcev, ki so nameravali atentat na dinastijo in Pasića.

Novi vrelci petroleja. Blizu Nyitre na Ogrskem so našli tri vrelce petroleja, ki dajejo dnevno štiri vagone nafte. Vlada je tja poslala več inženirjev s 150 delavci, da preiskujejo zemljišča.

Angleži ujeli hčerko nadvojvode Friderika. „Lokalanzeiger“ poroča: Nadvojvodinja Kristina, hčerka feldmaršala in vrhovnega poveljnika nadvojvode Friderika, ki je potovala domov s Kanarskih otokov s svojim soprogom princem Salm-Salm, je bila ujeta od Angležev in odpeljana v Gibraltar.

Zahvala.

Za vse blage dokaze srčnega sočutja povodom boleznij in smrti moje nepozabne, iskreno ljubljene, blage tetke, gospodične

Ljudmile Ipavitz,

kakor tudi za mnogobrojno, časteče spremstvo drage pokojnice izrekam pristrčno zahvalo vsem udeležencem, osobito mil. gosp. proštu dr. Seb. Elbertu, preč. gg. kanonikom, g. vikarju, prečast. gg. oo. frančiškonom, east. usmiljenim bratom in usmilj. sestram, velenjenj, odličnim damam, veleblagorod. g. dež. vlad. svetniku baronu Reebachu, blag. g. mestnemu županu Rosmannu, vsem p. n. gg. uradnikom, profesorjem itd.

Posebno se še zahvaljujem blagorod. g. primariju dr. Strašku in častitim usmiljenim sestram za preljubeznjivo in skrbno ravnanje, s katerim so rajnici znatno lajšali trpljenje.

Bog jim povrni tisočero!

Novomesto, 19. svečana 1915.

Alojzij Ipavitz,
c. kr. davčni upravitelj.

Loterijske številke.

Gradec, 17. februarja 89 39 1 4 85

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

≡ v lastnem domu v Kandiji ≡

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4³/₄ %

1-0-46

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačnje.

Grozna nesreča v restavraciji na brežiškem kolodvoru. Pred par dnevi je v Volčanškovi restavraciji na brežiškem kolodvoru eksplodiral karbidov aparat. Novi del hiše, ki je bil pred nekaterimi leti prizidan, je popolnoma porušen. — Pokopalo je tudi baje pet oseb, med njimi gospoda Volčanška samega. Pok se je slišal več kilometrov daleč, kakor da bi kdo s topom ustrelil. Vzrok je najbrž — voda, ki je prišla v klet, kjer je bil postavljen aparat.

Novi davki. Kakor izvemo iz verodostojnega vira, misli osrednja vlada vpeljati nove davke; tako davek na užigalice, ki bo kmalu objavljen; povišale se bodo pristojbine pri sodniji, pri zavarovanjih, pri tovornih listih. Misli se nadalje na povišanje davka od železniških kart in na reformo pristojbinske skale. Tudi pristojbinski ekvivalent se bo zvišal. Nadalje se vpelje davek na dedščine. Pri zemljiškem davku se namerava samo doslej dovoljena 15 odstotna olajšava zopet črtati. Ker se je mislilo tudi na vinski davek, sta dr. Šusteršič in dr. Korošec že pred mesecem na Dunaju pri pristojnih faktorjih govorila v smislu naših vinogradnikov, kakor se vidi, z uspehom.

Žrtve potresa v Italiji. Iz Neapolja se poroča, da je zahteval potres v Italiji dne 13. januarja t. l. 44.650 oseb. Popolnoma porušenih je 30 krajev, 15 krajev je pa do dve tretjine porušenih. 200 krajev je tako poškodovanih, da sedaj niso za stanovanja sposobni. Brez strehe, brez obleke in živeža je 60.000 oseb. Pet italijanskih pokrajin je vsled potresa prizadetih.

Gospodarstvo.

Vina s slabim, stranskim okusom.

Če že ni pridelano vino bogvedi kako fino, eno je, kar smemo in moramo od njega zahtevati, to je, čist, nepokvarjen vinski okus.

Povsod tam, kjer dobimo pri vinu stranski, pa ne čist vinski okus, lahko sklepamo, da je kletarstvo slabo. To je žalibog tudi pri nas. Ako poskušamo vina po kletah naših vinogradnikov in gostilničarjev, bomo prav pogostoma naleteli na kako vino, ki nima čistega okusa, ampak kak tuj okus, ki ga dela manj vrednega, ali pa dostikrat celo neužitnega.

Krivo je tega nepravilno, nesnažno ravnanje, zlasti z vinsko posodo. Kaj pomaga, če pridelamo ali kupimo še tako dobro vinsko kapljico, če jo pa potem spravimo v slab, pust ali plesniv sod?

To se mora pri nas spremeniti. Navaditi se moramo pred vsem na pravilno spravlanje posode. Kdor pusti sod, kadar ga izprazni, nepomit ležati, ali pa, kdor ga pomije in ga pusti odprtega ležati, ta ne more nikdar pričakovati pri svojem vinu čistega okusa.

Spravljajte posodo tako, kakor je po vseh naprednih deželah sveta v navadi, in ognili se bodete takih neprilik. Sod, kadar se ga izprazni, je treba najprvo temeljito pomiti in ko se ocedi in vsahne, tedaj po preteku dveh do treh dni dobro zažveplati in zabiti. Čez dva do tri mesece moramo žveplanje zopet ponoviti, kajti žveplena sokislina (puh iz zgorelega žvepla) se med tem časom iz soda izhlapi in se v njem zopet lahko razvije pust duh ali plesnoba. Le s pomočjo žveplanja se da to preprečiti, vsako drugo ravnanje s posodo je nepravilno in nezanesljivo.

Ker pri nas ljudje posodo navadno odprto spravljajo, postane pusta ali plesniva in zato najdemo zlasti po slabih letinah, koposoda naših vinogradnikov večinoma prazna leži, toliko vin s pokvarjenim okusom. Kakor je z malim trudom in s smešno majhnimi stroški lahko mogoče ohraniti posodo zdravo in nepokvarjeno, tako stane popravlanje pokvarjene posode neprimerno več truda in stroškov.

Če se nam že posoda iz kateregakoli vzroka pokvari, jo moramo pa na vsak

način, predno vanjo spravimo mošt ali vino, zopet v dober stan spraviti. Če je plesniva, jo znotraj najprvo suho temeljito postržemo in potem z vrelo vodo, kateri smo pridejali na vsakih 100 litrov vsaj dva kilograma sode, dobro izparimo ali zakuhamo. Zakuhanje je treba en- do dvakrat ponoviti, zakuhu pa moramo vselej še dobro toplo ven izliti, kajti če se v sodu ohladi, zakuhavanje nič ne koristi. Če se nam pa vsled nepredvidnosti ali malomarnega ravnanja pripeti, da dobi vino slab okus ali duh, bodisi po pustem, po plesnivem sodu itd., tedaj imamo razne pripomočke, s kojima ta napačen okus vina zopet lahko odpravimo.

Prvo, če kak slab okus ali duh pri vinu opazimo je, da ga pretočimo v drug, dober sod. Pri tem je vselej dobro, da ga tudi nekoliko zažveplamo. Potem sežemo še-le po sredstvih, ki jemljejo vinu tuj duh in okus. Če ni preveč razvit, se da odpraviti že s čiščenjem vina. Najbolj učinkujejo v tem oziru želatina, mleko in sirnina.

Drugo sredstvo je laško olje. Fino laško olje brez duha (1/4 do 1/2 l na hl) se raztepe najprv z majhno množino vina v škafu v mlečnato tekočino in potem se še v sodu temeljito zmeša z ostalim vinom. Sod se na to do vrha zalije. Olje potegne slab okus ali duh na se, izplava v par dneh zopet na vrh vina in se ga z dolivanjem iz sode odstrani. Podobno, kakor drobne kapljice olja, učinkujejo tudi drože. Sveže, nepokvarjene drože od dobrega vina se pomešajo v vino s slabim duhom ali okusom in se tam tekem petih dni vsaki dan dobro premešajo. Potem se jih pusti poleči in ko se je to zgodilo, pretočimo vino v drug, nekoliko zažveplan sod. To sredstvo se da porabiti seveda le v zimskem času, dokler so še sveže, nerazkrojene drože na razpolago. Poleti, ko so drože že slabe, bi bilo to sredstvo zelo nevarno.

V jesenskem času se vino s pokvarjenim okusom ali duhom da tudi popraviti s pomočjo prekopenja. Iz kadi, v kateri se nahaja sveže zmlito grozdje, odtočimo le mošt (župo) in na neiztisnjene tropine nalijemo v kad pokvarjeno vino. Čez nekaj dni bo začelo vino kipeti in sicer tem raj, čim več mošta pustimo na tropu v kadi. Ko vino že 2—3 dni dobro kipi ga pretočimo v sod, trop izprešamo in prešnik vinu dolijemo. Po končanem kipenju, ko se je vino nekoliko čistilo, ga pretočimo v lahko zažveplan sod in če je treba, ga pozneje še čistimo. Najbolj hitro odpravi slab duh in okus iz vina rastlinsko in živalsko oglje. Takih vrst oglja se ponuja mnogo v trgovini najboljši pa je brez dvoma eponit. Primerna množina eponita (na vsakih sto litrov vina 5 do 10 dek.) se odtehta in se najprv v škafu z manjšo množino vina temeljito pomeša, potem se pa vlije v sod in se še tam dobro z vsem vinom zmeša. Mešanje se skozi 5—6 dni vsak dan ponovi.

Po preteku tega časa se pusti oglje v vinu poleči, kar se stori v kakih štirnajstih dneh. Potem se pretoči še-le v drug sod. Če dobi vino od oglja črnkasto barvo, treba ga je potem še čistiti ali filtrirati.

Kakor vidimo iz vsega, je odpravljanje slabega okusa in duha iz vina precej težavno. Zato ravnajmo vselej pravilno in snažno s posodo in z orodjem, ki ga rabimo v kletih, da vinu okusa ne pokvarimo. B. Skalicky.

Naši predjužniki in male južine.

Živimo v času draginje, pomanjkanja in preteče lakote. Povedalo in pisalo se je že marsikaj, kako naj si pomagamo, da se rešimo te nevarnosti. Povedalo marsikaj dobrega, pa tudi dosti malovrednega.

Prav gotovo je, da moramo pomagati vsi, prav vsi, da se odvrne preteče pomanjkanje. Pomagati mora država, poma-

gati dežela in pomagati si moramo sami! Država lahko veliko stori, da se zabrani prezgodnja lakota, ako o pravem času in s krepko roko vmes poseže. Njena naloga je, da vzame tam, kjer je preveč, in da dá tja, kjer je premalo. Ona ima skrbeti za to, da se izravnavajo zaloge živeža, tako, da imajo vsi kaj jesti. Skrbeti mora pa tudi za take cene, da tudi revnejši sloji ne stradajo. Upajmo, da se bo to tudi zgodilo!

Zunaj na kmetih bo pa izdala največ dobra in pametna samopomoč. Če si kmet ne bo vedel ob sedanjih razmerah urediti življenja, potem mu sploh ni pomagati. Tukaj ne pomagajo nobeni recepti za kako drugačno peko ali kuho, tukaj pomaga edino-le varčno gospodinjstvo in pametno gospodarstvo z domačimi in drugimi živili. Kdor pozna življenje na kmetih, mi bo priznal, da se ne bo dalo s kako drugačno peko ali kuho nič doseči, ampak edino-le s pametno in dosledno varčnostjo. V tem pogledu je položaj po mestih čisto drugačen. Tam se morajo prebivalci prilagoditi pomanjkanju s tem, da kuhajo, kar dobe, in tako, kakor jim bolj kaže. Tam igra draginja in razpoložna sredstva glavno vlogo. Pri kmetu je pa glavna stvar, da zna varčevati v takih časih. Varčevati na vse strani!

Odkrito rečeno, ni zapaziti dosedaj še nikjer tistega izrednega varčevanja, ki bi bilo primerno današnjim izrednim razmeram. Povsod se živi kakor navadno, kakor bi se ne bilo bati nobenega pomanjkanja. In vendar je položaj nevaren, zlasti tudi zaradi tega, ker ne vemo, kako bo z letošnjo letino.

V takih časih je treba izredne varčnosti. In tu nastane pred vsem opravičeno vprašanje, ali bi se ne dalo v takih časih — po možnosti — odpraviti naše predjužnike in male južine? Ali moramo res po petkrat na dan jesti? Ali bi se ne dalo s tem v sedanjih časih saj deloma prenehati?

Poglejte naše vojake, kako se trudijo in mučijo pri delu za obrambo naše domovine in pogledjte, kolikokrat na dan dobijo jesti! Ali bi se ne dalo pri nas izhajati z zajuterkom, kosilom in večerjo? Kdor ima količjak smisla za današnje težke in usodne čase in količjak resne volje, mora priznati, da bi se dalo z opuščanjem predjužnikov in malih južin mnogo prihraniti in veliko doseči proti prezgodnjemu pomanjkanju.

Predjužniki in male južine so potrebne pri težkih delih, za navadno pa ne, in se da brez njih izhajati. V sedanjih časih je pa naravnost potrebno, da jih po možnosti odpravljamo, če ne v celoti, pa vsaj deloma. Na ta način bi se dalo precej pomagati proti prezgodnjemu pomanjkanju. Rohrman.

Gospodarske drobtine.

Skrbimo za zelenjavo! Žensko pomnožno vojno društvo je izdalo oklic: Letošnje pomlad ne bomo dobili na trg zelenjave iz drugih krajev. To se bo poznalo. Naše zaloge riža, stročja in drugih konserv bodo pošle. Zato je dolžnost vsakega, ki ima kaj zemlje, da skrbi za zgodnjo zelenjavo, tako bo pomagal drugim, ker bo več na trgu in imel bo sam živež, ki bo prišel silno prav v tej draginji. Porabite torej le vsako gredo in vsak prostor za zelenjavo. V toplih, mlačnih in mrzlih gredah ali zabojih se nasadi zdaj lahko karfižjola, kolerabce, ohrovt, solata, redkvice in polletna endivija. Koncem meseca februarja se seje ali sadi že na prostem korenje, špinata, peteršilj, črni koren, čebula. Grah vsadiš lahko že koncem januarja v zabojkah, bodisi v kuhinji, veži ali svetli kleti, zaprti gredi in presadiš marca meseca na prosto; marca presadiš lahko že karfižjolo, zelje in ohrovt. Krompir, ki ga potakneš v toplo gredo in presadiš ali pustiš v gredi, bo tudi prej dozorel. Bolj na

veliko si preskrbiš lahko zelenjavo v kritih in mrzlih gredah, in marsikatera gospodinja bo dosegla že z majhnimi stroški lepe uspehe. Zbij preprosto par desk za okvir, za pokritje zadostuje staro okno, ali zbij par remeljev in pokrij s papirjem, namažanim z oljem, noter deni dovolj konjskega in kravjega gnoja in topla greda je gotova. Ako bomo imeli zgodaj in dovolj zelenjave, ne bomo pogrešali v taki meri kruha in mesa. — Dobro bi bilo, ako bi se o takih važnih predmetih govorilo v naših izobraževalnih društvih.

Ogled strojev za okopavanje in osipavanje turšice in krompirja priredi kmetijska šola na Grmu o priliki občnega zbora novomeške kmetijske podružnice, ki bo 15. marca t. l. Opozarjamo na to že danes naše gospodarje, ker bo treba, da si omislimo za okopavanje in ogrebanje naših okopavin pripravno uprežno orodje. Pri tej priliki se imajo razkazovati tudi ročni in uprežni stroji za setev turšice in pese. Posestniki, ki se zanimajo za take stroje, naj se obračajo zaradi potrebne nabave že sedaj na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu, da se naročila pravočasno izvrše.

Zaradi perocida se je novomeška kmetijska podružnica na vsakega naročnika posebej pismeno obrnila in prosila takojšnjega odgovora, ali želi dobiti ali ne. Do danes nam še zmiraj manjkajo potrebni odgovori. Prosimo toraj tudi tem potom za nujni odgovor.

Sadjarski tečaj na Grmu, ki ima trajati tri mesece, se prične 1. marca t. l. V tečaj je bilo sprejetih 12 mladenčev. Prosilcev je bilo 15.

Viničarski tečaj na Grmu, ki traja 8 mesecev, se prične letos tudi s 1. marcem. V ta tečaj se je sprejelo 6 učencev.

Književnost.

Na bojnem polju padlim slovenskim vojakom je posvečen 3. sešitek „Svetovne vojske“, ki je izšel te dni. 70 životopisov je zbranih v tem sešitku. To niso suhoparni životopisi, posejani s številkami in lepimi besedami o padlih junakih, temveč polni življenja so ti životopisi. Življenja iz bojnega polja in odmevov od domačih poljan junakov. Sedemset jih je: vsi junaki! Častniki, kmetje, uradniki in obrtniki. Akademiki in Orli — cvet naših vrst. Vsi navdušeni za domovino, vsi junaški in polni zaupanja v Boga. Le berite te životopise in spoznali boste sreca naših mladeničev in mož. Plemenita srca, ki so prelila kri za domovino. Med životopise so vpletena semintja pisma padlih vojakov, tako, da je vsa stvar še bolj zanimiva. Srečna je bila misel uredništva, da je začelo na ta način zbirati spomine na naše junake. To je sešitek, ki se čita lahko tudi mladini v šolah, ker junaštva in plemenitost src teh junakov niso nič manjša kot so junaštva mnogih, ki se stavijo mladini za zgled. Delo toplo priporočamo! „Svetovna vojska“ se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Naročniki imajo pravico do znižane cene K 1.— za veliki zemljevid vseh evropskih bojišč (za nenaročnike bo veljal ta zemljevid s poštnino K 2'60). Naročniki si po znižani ceni tudi lahko omislijo krasno bogato opremljeno knjigo „Vojska na Balkanu“, ki velja za naročnike „Svetovne vojske“ samo K 3.— (mesto K 6'50).

Komitaši, ki jih bolijo zobje.

Nek Goričan, ki se je boril v Srbiji in bil tam tudi ranjen, piše med drugim: Komitaši so najpredrnejši ljudje. Komitašu ni nič za življenje. Ko je ujet, se obnaša še vedno predrzno in bi rad celo še znamenja dajal Srbom ali na kakoršenkoli način jih obveščal, kje se nahaja avstrijsko vojaštvo. Ujeli smo komitaša. Kar naenkrat, ko smo se ustavili in mu pokazali, kje naj bo in mu ukazali, da mora biti popolnoma pri miru, so ga začeli zobje boleti. Držal se je za lice in

tulil kakor zver. Mi smo dobri ljudje; ponudili smo mu zdravila, pa jih ni hotel, le tulil je naprej . . . Drugi dan smo zopet ujeli komitaša; glejte, pa tudi tega so začeli zobje boleti, tulil je tudi ta — v gorovju pa se je nekaj zasvetilo in nekaj oglasilo! A ha! Tuljenje in „bolečine“ komitaša smo dobro umeli. Za prihodnje smo poskrbeli, da niso nobenega komitaša več zobje boleli . . .

Kako so skrajno predrzni, kaže ta slučaj: Ujeli smo več komitašev in jih stražili. Nekaj pušk je bilo postavljenih ob strani, precej proč od komitašev. Kar naenkrat zakriči eden izmed komitašev: glejte, glejte, tam doli! Misli je menda, da kar vsi pogledamo tje doli, ali hitro smo ugabili njegov namen, ker je gledal proti puškam, da bi pograbil jedno. Seveda se mu to ni posrečilo, straža ga je takoj ustavila — ali ta predrznost, ta skrajna predrznost! Poskrbilo se je, da mož ni mogel nikoli več segati po avstrijskih puškah.

Podmorska vojska proti Angliji.

Nemci zopet potopili neko angleško ladjo. Dne 10. februarja v Rotterdam došla številka lista „Times“ objavlja nadpis z debelimi črkami: Neka angleška ladja s posadko izgubljena! Srečala je nek podmorski čoln! Besedilo lista pa ne obsega poročila, ki bi se oziralo na nadpis. Poročilo so najbrže pod pritiskom cenzure zadnji trenutek odstranili iz lista.

Dražbeni oklic. E 296/14

Dne 24. marca 1915 predp. ob polu 10. uri, bo pri e. k. okrož. sodišču, v izbi št. 31 na podstavi že odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin:
Zemlj. knjiga Golobinjak, vl. št. 49: hiša, gospodarsko poslopje, svinjaki, 3 njive, 1 pašnik, 2 gozda. Cen. vredn. 2700 K, najm. pon. 1800 K. Vl. št. 51: njiva, 1 vinograd. Cen. vredn. 450 K, najm. pon. 300 K. Pritiklin ni. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. IV.,
due 4. februarja 1915.

Dražbeni oklic. E 787/14

Dne 12. marca 1915 predp. ob 9. uri, bo na lieu mesta v Selih pri Zajčjem vrhu na podstavi odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin po posameznih parcelah event. skupaj:
Zemljiška knjiga Zajčjevrh, vl. št. 213: njiva. Cen. vredn. 133 K 80 h, najm. pon. 89 K 20 h. Vl. št. 341: hram z gospodarskim poslopjem in vinograd. Cen. vredn. 454 K 75 h, najm. pon. 303 K 16 h. Vl. št. 349: travnik. Cen. vredn. 112 K 20 h, najm. pon. 74 K 80 h. Vl. št. 353: vinograd. Cen. vredn. 49 K 20 h, najm. pon. 32 K 80 h. Vl. št. 395, (parc. št. 392 njiva: njiva). Cen. vredn. 201 K 40 h, najm. pon. 134 K 26 h. (Parc. št. 444: njiva). Cen. vredn. 194 K 64 h, najm. pon. 229 K 76 h. Vl. št. 421: njiva. Cen. vredn. 86 K 16 h, najm. pon. 57 K, 44 h. Vl. št. 318: gozd. Cen. vredn. 86 K 86 h, najm. pon. 57 K 90 h. Vl. št. 214: hiša s svinjakom in vinograd. Cen. vredn. 545 K 65 h, najm. pon. 363 K 76 h. Zemlj. knjiga Cerovec, vl. št. 1287 (parc. št. 3369/325 gozd, parc. št. 3369/326 gozd). Cen. vredn. 553 K 24 h, najm. pon. 368 K 82 h.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje.
C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. IV.,
due 29. januarja 1915.

Vabilo 134-2-2

XVIII. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice“ za Kandijo in okolico, registrovane zadrage z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 22. februarja 1915 ob 1. uri popoldne v pisarni zadrage s sledečim

dnevnim redom:

1.) Poročilo načelstva. — 2.) Poročilo nadzorstva in odobrenje letnih računov. — 3.) Razdelitev čistega dobička. — 4.) Narodna volitev funkcionarjev. — 5.) Slučajnosti.

Ako bi ta zbor ob 1. uri ne bil sklepčen, skliče se ob 2. uri drugi občni zbor, ki sklepa veljavno ne oziraje se na število navzočih združnikov. Načelstvo.

Učeneo 131-3-3

14 let star, ki je dovršil vsaj ljudsko šolo z dobrim uspehom, se takoj sprejme v trgovino z železnim in specerijskim blagom. Fran Guštin v Metliki.